

ΦΩΤΙΣΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
καθηγητοῦ τῆς Γεωλογίας
τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ Πολυτεχνεῖῳ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ.
ΝΙΚ. Κ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ Δρ. Φ. Ε.
ΑΛΕΞΑΝΔΡ. ΒΑΛΒΗ Δρ. Φ. Ε.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

'Εν Αθήναις ἐτησίᾳ Δρ. 7.—
'Εν ταῖς Ἐπαρχίαις ἐτ. 7.50
· Βέβαμηνος · 4.—
'Εν τῷ Επιτερικῷ Δρ. χο 8.—

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ»

· Όδός Φειδίου ἀριθ. 13
κατωτέρω νοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΑΡΟΥ

15 — ΛΕΠΤΑ — 15

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ—'Ερνέστου Haeckel, Καθηγητοῦ τῆς Ζωολογίας; ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἱέρης, 'Ιστορία τῆς Φυσικῆς δημιουργίας ἡ περὶ τῆς θεωρίας τῆς ἔξελίξεως κατὰ Λύστριον καὶ Δαρβίνον κατὰ μετάρρεψιν Στρατιοῦ Δ. Βάζην (Συνέχεια). — 'Ο μάκης ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τῆς φύσεως κατὰ τὸν W. Hess ὑπὸ K. Μητσοπούλου. — 'Η ἀρριχνεική ἀρχὴς Εἶδωλον τὸ διαβολικὸν (Idolum diabolicum Saus.). — Περιπέτησις τῶν φυτῶν—Χρονικά.—Συμβουλαὶ.

υἱώνωντοῦ, ὑπὸ τοῦ Φραγκίσκου Δαρβίνου⁽²⁵⁾. Ο Κάρολος· 'Ροθέρτος· Δαρβίνος ἐγεννήθη τὴν 12 Φεβρουαρίου τοῦ 1809 ἔτους ἐν τῷ πόλει Shrewsbury τῷ παρὸ τὸν ποταμὸν Severn, καὶ ἀπεβίωτε τὴν 19 Ἀπριλίου τοῦ 1882 ἔτους ἐν τῷ ἔσυτον κτήματι Down τῷ ἐν τῇ κομιτείᾳ Kent ἐν ἡλικίᾳ 73 ἔτῶν (*) "Αγών τὸ δέκατον ἔθδομον τῇ ἔσυτον ἡλικίᾳ ἔτος (1826) ἐνεγράφη εἰς τὸ πονεπιστήμιον τοῦ 'Εδιμούργου καὶ μετὰ δύο ἔτη εἰς τὸ λύκειον τοῦ Χριστοῦ ἐν Κανταβρίᾳ. 'Εν ἡλικίᾳ εἴκοσι καὶ δύο μόνον ἔτῶν ἐκλήθη νὰ μετάσχῃ ἐπιστημονικῆς τινος ἀποστολῆς, ἥτις ἀπεστέλλετο ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως πρὸς λεπτομερῆ ἐξεργήσιν τοῦ μεσημβρινοῦ ἄκρου τῆς ἀμερικανικῆς ἥπειρου καὶ πρὸς ἑξέτασιν διαφόρων μερῶν τῆς νοτίου θαλάσσης (τοῦ μεγάλου Ὡκεανοῦ). ὡς δὲ ἄλλαι πολλοὶ περίφημοι ἀποστολαὶ παρασκευασθεῖσαι ἐν Ἀγγλίᾳ, ἡ ἀποστολὴ ἐκείνη ἦτο ἐπιπερφορτισμένη νὰ λύσῃ συγχρόνως προβλήματα ἐπιστημονικὰ καὶ πρακτικὰ ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὴν τέχνην τὴν ναυτικήν.

Τὸ πλοῖον, κυβερνώμενον ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου Fitzroy, ἔφερεν ὅνομα κυμβολικῶν αἰσθησιν ἐμποτούς· ἐκαλεῖτο Beagle, δηλαδὴ Τχνηλάτης κύων (Limier, Spürhund). Τὸ ταξείδιον τοῦ Beagle, ὃ-

(25) Charles Darwin, Leben und Briefe herausgegeben von seinem Sohne Francis Darwin. Deutsch von Victor Carus. Stuttgart 1887.

(*) "Ἐν τῷ Λεξικῷ φυσικῆς ἴστοις αἱ ἁρέτων: περὶ τῶν θανάτων τῶν μεγάλων φριποδίρων καὶ ἵνδρων τοῦ ἔπειτα: „Le 18 Avril 1882, Charles Darwin expira dans les bras de son fils après une courte, mais pénible maladie.“

B. J. Pizzetta Dictionnaire populaire illustré d'histoire naturelle σελ. 1123—1127. — Σημείωσις: ταῦτα μεταφράστων.

περ ὄνηρκεσε πέντε ἔτη, ἐπενήργησε τὰ μέγιστα ἐπὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Δαρβίνου, καὶ ἔκτοτε, ὅτε κατὰ πρῶτον ἐπάτησε τὸ ἔδαφος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἔφερεν ἐν ἑκατῷ τὴν ἰδέαν τῆς γενεαλογικῆς θεωρίας, ἥν βραδύτερον ἐπέτυχε ν' ἀναπτύξῃ τελέως. Ἡ ἀφήγησις τοῦ ταξιδίου, γραμμέσσης ὑπὸ τοῦ Δαρβίνου κατὰ τύπον λίαν ἐπαγγελτικόν, ἐδημοσιεύθη καὶ γαλλιστὶ τῇ ἐπιμελεῖᾳ τοῦ E. Barbier (Paris, Reinwald), καὶ, ἐν παρόδῳ, συνίστημι ὑμῖν αὐτῆς τὴν ἀνάγνωσιν⁽²⁶⁾. Ἐν τῇ διηγήσει ταύτη, ἀνωτέρῳ οὕσῃ κατὰ πολὺ τοῦ συνθετοῦ μέσου ὅρου τῶν τοιαύτης φύσεως συγγραμμάτων, οὐ μόνον γνωρίζεται τις μετὰ τῆς ἐρασμίκης προσωπικότητος τοῦ Δαρβίνου, ἀλλ᾽ ἔτι ἀνευρίσκει καὶ ἵχνη πολλὰ τῆς ὁδοῦ, ἥν ἐκεῖνος ἐτράπετο, ἵνα καταλήξῃ εἰς τὰς ἰδέας αὐτοῦ. Προὸν τοῦ ταξιδίου τούτου ὑπῆρξε κατὰ πρῶτον μεγάλη τις ἐπιστημονικὴ ἕκθεσις, ἐν τῷ μέρει δὲ αὐτῆς τῷ ζωολογικῷ καὶ γεωλογικῷ συνειργάσθη ὁ Δαρβίνος. Ὅστερον δὲ ὁ Δαρβίνος ἐδημοσιεύσεν ἀξιόλογον περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν βράχων τῶν κοραλλιώδων (der Korallen-Riffe) (*) πραγματείαν, ἣντις θά-

⁽²⁶⁾ Τὸ σύγγραμμα τοῦτο μετέφρασεν εἰς τὴν γερμανικὴν γλώσσαν ὁ Dieffenbach, ἡ δὲ μετάφρασις φέρει τὴν δε τὴν ἐπιγραφήν: «Charles Darwin». naturvissenschaftliche Reisen. Deutsch von Ernst Dieffenbach. 2 Thle. Braunschweig 1844.—Ο τε συγραφεὺς ἡμῶν καὶ ὁ Γάλλος μεταφραστὴς καυχῶμενοι ἐπιδείχνυνται τις εἰς τὰς ἔντονας γλώσσας γενομένας πολλαπλάκης ἐνίστε μεταρρήξεις τῶν ρυματικῶν ἐν τῇ ἐπιστήμη πολυθρυλάτων συγγραμμάτων τοῦ Δαρβίνου,—ἐν ᾧ δὲ Ἔλλην μεταφραστὴς οἰδεῖμίνη μὲν ταξιδεύτην μετάρραψαν εἰς τὴν γλώσσαν τὴν Ἑλληνικὴν δύναται νὰ ἐπιδείξηται. Θλιβεται δὲ καθρῶν δειηλητηριασμάτων παρ ἡδύνη δυστυχῶν τὸ ἔδαφος ὑπὸ ἀνθρώπων, εἰς οὓς καὶ ἀντηρηγον δικαιοσύνην δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προφέρωτι τὸ δνομα τοῦ Καρόλου Δαρβίνου, καὶ ὑπὸ συγγραμμάτων κατατυχημάτων τὴν ἐπιστημονικὴν φιλοσοφίαν τοῦ ἔθνους, οἷον τὸ φέρον τὴν ἑτῆς ἐπιγραφήν: «Ἡ νεωτάτη τοῦ ὑλισμοῦ φάσις ἦτοι ὁ Δαρβίνης μεταξὺ τὸ ἀνυπόστατον ἀντοῦ (!!!) ὑπὸ Σπ. Π. Σούγκρα διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας καὶ προλόγου τῆς θεολογίας. Ἐν Αἴγανε. —1876». Ἀναντιρρήτιος μεγίστην εἰς τὸ ἔθνος ὑπηρεσίαν καὶ ἀνυπολόγιστον ὡρέλειαν παρέσχεν ὁ Προμηθεὺς καταστυρίψας παρ' ἡδίν τὴν ἐσχάτην ἀμαθίαν, τὴν τόλμαν φέρουσαν, εἶναι μέσα; καὶ ἀπασθολώσας τὰ κατάπυτα τεγχηδατα τῆς κακοήθους ἀντιλικρινέας καὶ τῆς αἰσχρίας θιδετεί λαζὲν ἐν τῇ σφρίδῃ τῇ πνευματικῇ καὶ διδάξας τὴν λατρείαν προτὸν ἐπιστήμην, τὸν ἀπειρον πρὸς τὴν μεγαλοφυῖαν σεβασμὸν! Δεινόν, ὑπέρδειν τὴν ἀληθείαν ἢ τὸ, ἀνὲ τῇ ὥραιᾳ, ἐν τῇ ἐνδέξιᾳ χώρᾳ τῇ φερούσῃ τὸ πανηγυριτὸν ὄνομα Ἐλλής κατεδικάστε ή ἐπιστήμη, τελευτῶντος τοῦ ΙΘ' αἰώνας, καὶ ἐλαγκατέτοι συγχρόνιας ἐν τῇ τῶν γραμμάτων σφρίδῃ ἡ ἡδύκη, πάντων σωπώντων καὶ ἀντιλέγοντος οὐδεγένει! (Σημείωσις τοῦ μεταφραστοῦ.)

(*) Περιεργίας ἔνεκα καὶ ἐν παρόδῳ σημειούμενοῖς κατὰ τὸ Galliellηγικὸν Λεξικὸν τὸ συνταχθὲν ὑπὸ M. G. Σχινᾶ καὶ I. N. Λεβεδίων, κυρίων ἀλλως σοφῶν, ἡλεῖς; corail (= κοράλλιον) οὐδὲν ἀλλο εἴναι η παρεθαρμένη η Ἑλληνικὴ φράσις κοντά ἀλλοτέρῳ!!! Βλ. τὸ οἰρημένον Λεξικὸν ἐν τῇ περὶ ἡς ὁ λόγος λέξει. Ἡ ἐπιμολογίας αὗτη ὑπομιμήσκει ἡμᾶς τὴν ἐκ τῆς λατινικῆς λέξεως columbar (=εἱσιροπ. δη, δ ἀξιος δειροπέδης δουλος) παραγγήν «τοῦ χυδαιολογουμένου

ἔξηρκει καὶ μόνη ἵνα στέψῃ τὸ ὄνομα καύτοῦ διὰ δοξῆς ἀφθίτου. Γινώσκετε δὲτοις πλείσταις τῶν νήσων τῆς θαλάσσης τοῦ Νότου ἐσχηματίσθησαν ἡ περιστοιχίαντα: ὑπὸ ὄχθων κοραλλιώδῶν. Μέχρι δὲ ἐκείνου τοῦ χρονοῦ δὲν είχον κατορθώση νὰ ἐξηγησονται κατὰ τρόπον παρακῆ τὰ παράδοξα σχήματα τῶν βραχῶν ἐκείνων καὶ τὴν θέσιν αὐτῶν σχετικῶς πρὸς τὰς νήσους τὰς μὴ κοραλλιώδεις. Εἰς τὸν Δαρβίνον ἐπεφυλάσσετο νὰ ἐπιλύσῃ τὸ δυσχερές τοῦτο πρόβλημα: ἡδυνήθη δὲ τοῦτο νὰ κατορθώσῃ, ἐπικαλούμενος ἐκτὸς τῆς ἐνεργητικότητος τῶν ζῴων τῶν κοραλλιοποιῶν τὴν ἐξύψωσιν καὶ τὴν ὑφίζησιν τοῦ τῆς θαλάσσης πυθμένος, ὅπερ ἐξηγεῖται τὴν γένεσιν τῶν διαφόρων σχημάτων τῶν κοραλλιώδων βράχων. Ἡ θεωρία περὶ τῆς γενέσεως τῶν ὄχθων τῶν κοραλλιώδων είναι, ως ἡ μεταγενεσιέρα πάντοιο θεωρία περὶ τῆς γενέσεως τῶν ειδῶν, θεωρία ἐξηγουμενή τὰ φυινομενα τελεώς διὰ τῆς ἐπικλήσεως τῶν ἀπλούστατων μόνον φυσικῶν α.τιῶν λενεύν πούθετικῆς ἀναδρομῆς εἰς δυνάμεις ἀγγωστους. Ἐκ τῶν ἔχλων δὲ πραγματείων τοῦ Δαρβίνου ὄρειλομεν νὰ μηνημονεύσωμεν ἐτὶ τῆς ὥραιας αὐτοῦ εἰδικῆς συγγραφῆς περὶ τῶν μαλλοποδῶν (der Cirripedien), αξιοσημειώτου κλάσεως θαλασσίων ζῴων, ὁμοιαζόντων κατὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς εσωτῆρας χαρακτήρας πρὸς τὰ μαλάκια καὶ ὄντως υπὸ τοῦ Κυδιερού ταξιονομηθέντων ἐν τοῖς διτύροις (zweischalige) μαλακίοις, κακτοῖς ἔρ, ω ἀνήκουσιν εἰς τὰ μαλακοστράκα.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπὸ τοῦ μεγχλου ἐκείνου ταξιδίου ἔζησεν ο Δαρβίνος ἡς ἔτη (ἀπὸ τοῦ 1836 ἔτους μέχρι τοῦ 1842) τὸ μὲν ἐν Λονδίνῳ, τὸ δὲ ἐν Κονταριώγια. Τὸν χειμῶνα τοῦ 1839 ἔτους ἐνυμφεύθη μετὰ τῆς ἐκείνου ἐξαδελφῆς Εμμας Wedgewood. Οἱ ὑπέρμετροι δὲ μόχθοι, οὓς ὁ Δαρβίνος κατ' ἀναγκην ὑπεδύσατο κατὰ τὸ πεντακετές αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Beagle ταξιδίου ἡλλοίωσαν οὕτω τὴν ὑγείειν αὐτοῦ, ωστις ἐπιστρέψας ἐδέησε ν' ἀπομακρυνθῇ απὸ τοῦ θορύβου τοῦ Λονδίνου καὶ ἔκτοτε ἔζησεν ἐν ἡσυχίᾳ τινὶ ἀναχωρητηριώ, ἐν τῷ ἐκείνου κατήματι Down, πλησίον του Bromley, ἐν τῇ κομιτείᾳ τοῦ Kent, μικρὴν ὡρὴν σιδηροδρομικὴν μακρὰν τοῦ Λονδίνου.

Ἡ ὀπομέκρυνσις αὕτη ἀπὸ τῆς ἀδιακόπου ταραχῆς τῆς μεγάλης πρωτευούσης ὑπῆρξε κατ' ἔσοχὴν εύτυχης

κολουμπαρᾶν, λέξεως τουρκικῆς, ἥν ἐποιήσατο ὁ καλος κάγιας Στεφανος A. Κουμανούδης ἐν τῷ Αζτινοελλην.κῷ Λεξικῷ (ἐλδ. δ') ἐν τῇ λέξει columbar «Ενιεζεν ίσως ο κυδιολογούμενος κολουμπαράς».

(Ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Λεξικοῦ τῇ γενομένη ὑπὸ I. Πρωτοδίκου καὶ M. I. Βιαγκίνη παρελειψή η ἀποπος αὕτη ἐτυμολογία).

'Αλλὰ καὶ εἰ αὐτῷ τῷ Galliellηγικῷ Λεξικῷ καὶ ἄλλαι λέξεις ἐτυμολογούνται γελείως, οἷον η λέξις amalgame θεωρεῖται παραγομένη ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν εἰσεων ἄμα καὶ γάμος! 'Απολλον ἀποτρέπαιε! (Σημείωσις τοῦ μεταφραστοῦ.)

τῷ Δαρβίνῳ, καὶ εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν δὲ ταύτην ὄφελομένην ἡμεῖς πιθανῶς τὴν τῆς ἐπιλογῆς θεωρίαν. Ἀπολλαγμένος ἐκεῖ ὁ περικλεής φυσιοδίφης ἀπὸ τοῦ ὄχλου τῶν παντοδικῶν ὑποθέσεων, αὐτίνες ἐν Λονδίνῳ ἥθελον ἀπορροφῆν τὸν χρόνον καὶ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ἥδυνθην νὰ συγκεντρώσῃ πᾶσαν τὴν ἔχυτοῦ ἴνεργητικότητα ἐν τῇ σπουδῇ τοῦ εὐρέος προβλήματος, διπερ προύσαλεν εἰς αὐτὸν τὸ μέγχι ἐκεῖνο ταξείδιον, διπερ ἐταξείδευσεν. Ἰνα δὲ καταπλάθητε τίνες παρατηρήσεις κατὰ τὸν περίπλουν ἐκείνον ἔγεννησαν ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Δαρβίνου τὴν θεμελιώδη ἔννοιαν τῆς θεωρίας τῆς ἐπιλογῆς καὶ τίνα τρόπον ὑστερούν αὐτὴν συνεπλήρωσεν, ἐπιτρέψατε μοι ν' ἀνακοινώσω ὑμῖν περικοπήν τινα ἐξ ἐπιστολῆς, ἣν ὁ ἔξοχος ἀνὴρ ἔγραψε πρὸς ἡμᾶς ἐμὲ τὴν 8 Ὁκτωβρίου τοῦ 1864 ἔτους.

«Ἐν τῇ Νοτίᾳ Ἀμερικῇ τρεῖς φαινομένων τάξεις ἐνεποίησαν εἰς ἡμὲν βαθυτάτην αἰσθησιν: πρῶτον ὁ τρόπος καθ' ὃν εἰδη, ἔγγυτατα τῷ γένει προσήκουντα, διαδέχονται καὶ ἀντικαθιστῶσιν ἄλληλα, καθ' ὅσον τις πορεύεται ἀπὸ τοῦ Βορρᾶ πρὸς τὸν Νότον — δεύτερον ἡ ἔγγυτάτη συγγένεια τῶν εἰδῶν τῶν κατοικούντων τὰς παρακτίας νήσους τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς μετὰ τῶν εἰδῶν τῶν ἰδιαζόντων εἰς τὴν ἕπειρον ταύτην· τοῦτο δὲ μ' ἐνέβαλεν εἰς βαθεῖαν ἔκπληξιν, καὶ μάλιστα ἡ διαφορὰ τῶν εἰδῶν τῶν κατοικούντων τὰς ἔγγυς κειμένας νήσους τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Γκλεπάργων καὶ τέλος τρίτον αἱ στεναὶ σχέσεις αἱ συνδέουσαι τὰ ζῶντα νωδὸν μαστοφόρα (edentata) καὶ τὰ σύγχρονα τρωκτικά (rodentia) μετὰ τῶν ἐκλεοπότων εἰδῶν τῶν αὐτῶν σίκογενειῶν. Οὐδέποτε δὲ θὰ λησμονήσω τὴν ἔκπληξιν, ἣν ἡσύχθην, ἀνορύσσων λειψανὸν γιγαντώδους τατούου (Panzerstück) ἀνάλογον πρὸς τάτουου (Gürtelthier) ζώνια.

*Σκεπτομένῳ δὲ περὶ τῶν γεγονότων τούτων, συγκρίνοντες αὐτὰ πρὸς ἄλλα γεγονότα ὄμοταγῆ, μοι ἐφάνη πιθανὸν ὅτι τὰ εἰδη τὰ ἔγγυς τῷ γένει προσήκουντα ἡδύναντο κάλλιστα νὰ κατάγωνται ἐκ μιᾶς κοινῆς προγονικῆς μορφῆς. Ἀλλ' ὅμως ἐπὶ πλεῖστα ἔτη μοι ἥτο ἀδύνατο νὰ ἔννοησω τίνα τρόπον τοιαύτη μορφὴ ἥδυνθη νὰ προσοικειωθῇ οὕτω καλῶς εἰς ὅρους ζώντος τοσοῦτο διαφόρους. Ἡρξάμην λοιπὸν συστηματικῶς σπουδάζων τὰ κατοικίδια ζῷα καὶ τὰ κηπεῖα φυτά (Gartenpflanzen), καὶ μετά τινα χρόνον κατεῖδον σχῆδος ὅτι ἡ τροποποιητικὴ ἐπενέργεια ἔγκειται ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἐκλογῇ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῇ διεκλογῇ τῶν ἀτόμων τῶν ἐκλελεγμένων πρὸς τὴν τοῦ εἰδους διάδοσιν. Πολλάκις δὲ σπουδάσας τὸ εἶδος τοῦ ζῆν καὶ τὰ ἡθη τῶν ζώων, ἥμην παντελῶς παρεσκευασμένος ἵνα σχηματίσω ἀκριβῆ τοῦ περὶ ὑπάρξεως ἀρχῶν ἰδέαν, καὶ αἱ γεωλογικαὶ μου δ' ἔργασίαι μοι εἴχον παράσχῃ ἔννοιάν τινα τοῦ πελαρίου μήκους τῶν παρωχημένων χρονικῶν δικτημάτων. Ἀναγνόντε δὲ τότε κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν τὸ βιβλίον τοῦ Μέλθου τὸ διαλαμβάνον Περὶ τοῦ πληθυσμοῦ,

μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς. Ἐκ τῶν δευτερευουσῶν δὲ ἀρχῶν ἡ ἐσγάτη ἡς κατενόησε τὴν ἀξίαν ὑπῆρξεν ἡ σημασία καὶ τὰ αἰτια τῆς ἀρχῆς τῆς διαφοροειδῆς (des Divergenzprincips).

Ω; ἐκ τῆς περιεποῆς ταύτης καθίσταται: δῆλον, ὁ Δαρβίνος ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ἐπιστροφῆς ἐνέκυψε κυρίως καὶ κατὰ πρῶτον ἐν τῇ σιγῇ τοῦ ἑαυτοῦ ἀναχωρητηρίου εἰς τὴν μελέτην τῶν καλλιεργουμένων ὄργανισμῶν, τῶν κατοικίδιων ζώων καὶ τῶν κηπακίων φυτῶν: τοῦτο δὲ ἀναμφιβόλως ἦτο τὸ φυσικώτατον καὶ ἀσφαλέστατον μέσον ἵνα φύξῃ εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ἐπιλογῆς.

Ἐν τῇ ἔργασίᾳ ταύτη ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀλλαγαῖς ὁ Δαρβίνος ἤδαπέ μετ' ἐπιμελείσας καὶ προσοχῆσύ περιμέτρου. *Ἐπιδειξάμενος δὲ περισκεψίν καὶ αὐταπάρηντοι θυμασίαν, οὐδὲν περὶ τῶν ἰδεῶν τούτων ἐδημοσίευσεν ἀπὸ τοῦ 1835 ἔτους μέχρι τοῦ ἔτους τοῦ 1857, δηλαδὴ ἐπὶ ἔτη εἴκοσι καὶ ἐν οὐδὲν, λέγομεν, οὐδὲ καν προεισαγωγικήν τινα ἔκθεσιν τῆς ἔχυτοῦ θεωρίας, ἣν δικαιώσας διεκυπώσῃ ἀπὸ τοῦ 1844 ἔτους. Ἄλλ' ὅμως συνήθοιζεν ἀδιαλείπτως θετικὰ γεγονότα, ἵνα μὴ δημοσιεύσῃ τὴν ἔχυτοῦ θεωρίαν πρὶν ἡ καθεδρύσῃ αὐτὴν ἐπὶ εὑρεῖς βάσεως πειραματικῆς (*). Κατ' εὐτυχίαν δ' ὅμως ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὑπομενητικῆς ταύτης μελέτης, μελέτης τῆς ὑψηστῆς δυνατῆς τελεότητος, ἡτις ἵσως ἥθελε καταλήξῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ μηδὲν δημοσιεῦσάι, ὁ Δαρβίνος ἐταράχθη ἐν τῷ ἔχυτοῦ ησυχίᾳ ὑπὸ τίνος τῶν συμπολιτῶν ἑαυτοῦ, δοτεῖς, χωρίς νὰ γνωρίζῃ τὸν Δαρβίνον, εἴχε καὶ αὐτὸς ἔξεύρη καὶ διατυπώσῃ τὴν θεωρίαν τῆς ἐπιλογῆς κατὰ τὸ 1858 ἔτος, καὶ δοτεῖς ἀπέστειλεν ἐπιτομὴν τῆς θεωρίας ταύτης εἰς τὸν Δαρβίνον μετὰ τῆς παρακλήσεως νὰ παραπέμψῃ τὴν πραγματείαν ταύτην εἰς τὸν Λύσιλλον, ἵνα δημοσιεύσῃ ἐν ἀγγλικῇ τινι ἐφημερίδι. Ὁ "Αγγλος οὗτος ἦτο ὁ Ἀλφρέδος Ρούσσελος Οὐζλλάκιος (†),

(*) Ἡ διαφινικὴ λοιπὸν θεωρία εἶναι προῖον α) περταστοῦς φυσιογνωσικοῦ τεξείδιου ἐνὶ τὴν Νοτίαν Ἀμερικὴν β) μελετῶν καὶ πειραμάτων, ώς θὲν Βίωμεν κατιωτέρω, ἐπὶ ἔτη εἴκοσι. καὶ διὸ ἐν ἡρέμῳ ἀναχωρητηρίῳ καὶ γ) ἐπιστήμονες ἐκ τῶν σοφωτάτων καὶ μεγαλοσυστάτων καὶ χρηστοτάτων τῆς ἀνθρωπότητος!

Ταῦτα πάντα ἔχοντες ὑπὸ δύψιν, τερπόμεθα ἀναλογίζουμενοις ὄποιον ἀποκλιψεως φῶς, διπειρίστηκεν ὑπερφυσικὴ λαμπτήρων θὲλαλάπτουν βεβίωσις ἐπὶ ἀγνῶν τοῦ ἔθνους τὴν διένοιαν ἡμετέρων τινῶν λογίων, τοῦ κ. Σπ. Σούγκρα, τοῦ κ. Απ. Μακράκη, τοῦ κ. Ιω. Σπλατούνη, τῆς κυρίας «Ἀναπλάσεως» ἐν γένει, τῆς κυρίας ἐπιφαλλίδος τῶν «Καιρῶν», τῆς κυρίας «Ἐφφιμερίδος τῶν Κυρῶν», τοῦ κ. Μ. Δ. Καλοπάθηκη, — δυνηθεύτων νὰ κατερειπώσωσι, νὰ κατασυντίψωσι καὶ ν' ἐπιτεφρώσωσι πρὸς ἡμῖν τὸν δαρβινισμὸν!!! Νομίζετο τις διὰ τὰς πάλιν «τὰ μωρά καὶ τὰ ἔξονθετημέρα» ἐξελέγχετο ὁ Θεός; ἵνα τὰ ὄγτα κατασκύνῃ!!! — Σημειώνετο τοῦ μεταφραστοῦ.

(†) Alfred Russel Wallace The Malay Archipelago. B' ἔκδοσις 2 τόμοι εἰς 8ον σχῆμα. Ἐν Αυγούστῳ 1869, καὶ τοῦ αὐτοῦ συγγράφεως: Contributions to the theory of natural selection. A series of Essays. B' ἔκδοσις. Εἰς 8ον σχῆμα. Ἐν Δε-

σύγχρονος περιηγητής φυσιοδίφης ἐκ τῶν ἀτρομητοτάτων καὶ δοαιμοτάτων. Ἐπὶ ἑταῖροι πολλὰ ὁ Οὐκλλάκιος εἶχε περιηγηθῆ τὰς νήσους τοῦ Ἀρχιπελάγους τῆς Σόνδης, τὰς πυκνὰ παρθένα δάση τοῦ Ἰνδικοῦ ἀρχιπελάγους, καὶ σπουδᾶς διεξοδικῶς καὶ ἐπιτεπίως τὴν πλουσιωτάτην ταύτην χώραν, τὴν τοσοῦτο διαφέρον παρέγκυσσαν ἔνεκα τῆς μεγάλης τοῦ ζωΐου καὶ φυτικοῦ ἔχουτῆς πληθυσμοῦ ποικιλίας, εἶχε φύτηση ἀκριβῶς εἰς τὰς αὐτὰς καὶ ὁ Δαρβίνος γενικᾶς ἴδεξ περὶ τῆς γενέσεως τῶν εἰδῶν τῶν ὄργανικῶν. 'Ο Λύσελλος τότε καὶ ὁ Hooker, οἵτινες ἀμφότεροι ἔγινασταιν ἀπὸ πολλοῦ τῆς ἐφρόνει ὁ Δαρβίνος, κατέπιεσσαν αὐτὸν νὰ δημοσιεύσῃ έργα τείνα τῆς ἔχουτος θεωρίας περιληψιν συγγράνως τῷ ὑπὸ τοῦ Οὐκλλάκιου ἀποσταλεῖσῃ ἐκθέσει. 'Η δημοσιεύσις δὲ αὗτη ἐγένετο τὸν αὔγουστον τοῦ 1858 ἔτους ἐν τῇ ἐφημερίᾳ τῆς Λινναίειου ἑταίρειας τοῦ Λονδίνου (Journal of the Linnean Society).

Τὸν νοέμβριον τοῦ 1859 ἔτους ἔξεδοθη εἰς φῶς τὸ ρητίνειλευθον καὶ περιβόητον σύγγραμμα τοῦ Δαρβίνου τὸ δικλημάτιον περὶ τῆς Γερέσεως τῶν εἰδῶν, ἐν φῇ θεωρίᾳ τῆς ἐπιλογῆς ἀνεπτύχθη σαρῶς. 'Αλλ' ὅμως τὸ βιβλίον τοῦτο, οὐ ἡ ἔλτη ἔκδοσις ἐφάνη τὸ 1872 ἔτος καὶ οὐ (*) πολλοὶ ἔδημοι εἰσιθησαν γαλλικαὶ μεταφράσεις (ἐν Πλρισοῖς παρὰ τῷ Reinwald) (28), ἀνηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Δαρβίνου ὡς ἀπλοὺς πρόδρομος μείζονος καὶ λεπτομερεστέρου συγγράμματος, περιέχοντος εὐρεῖν πειραματικὴν ἀπόδειξιν, στηρίζομένην εἰς πλήθος γεγονότων λυτιτελῶν τῇ θεωρίᾳ αὐτοῦ. Τὸ πρώτον μέρος τοῦ μεγάλου τούτου συγγράμματος τοῦ ὑπὸ τοῦ Δαρβίνου προχρηστέντος ἀνεράνη τὸ 1868 ἔτος, φέρον τὴν ἐπιγραφήν: 'Αλλοιεώσεις τῶν κατοικεδέων ζῷων καὶ τῶν ιηπαέων φυτῶν, καὶ μετεφράσθη εἰς τὴν γλώσσαν τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ J.-J. Moulinié (Paris, Reinwald) (29). 'Ἐν τῇ συγγραφῇ δὲ ταύτη ἀνευρίσκο-

σίναι 1871. Εἰς τὴν γλώσσαν τὴν γαλλικὴν μετεφράσθη τὸ δεύτερον τοῦτο σύγγραμμα ὑπὸ τοῦ Λοκινοῦ de Candolle, ἡ δὲ μετάφρασις ἔχει τὴν ἐπιγραφήν: la Sélection naturelle. Essais. El. 8ον σχῆμα. 'Ἐν Πλρισοῖς 1872. Τοῦ πρώτου δὲ συγγράμματος γεμάνη μετάφρασις ἔγινετο ὑπὸ τοῦ Meyer ἐπιγραφομένη Alfred d' Russell Wallace. Der malaysische Archipel. Deutsch von A. B. Meyer. 2 Bde. Braunschweig 1869.

(*) Ο Γαλλος μεταφράστης (ελ. 3') ὑπερηφενεύεται ἐντελεῖ τὰ ἔξτια: „La Selection naturelle Essai par Alfred-Russel Wallace, traduits en français par M. Lucien de Candolle. Paris, G. Reinwald et Cie“

Τοῦ λόγον τῆς ὑπερηφενεύσεως ταῦτης ἀγνοοῦμεν ἡμεῖς ἐντελεῖς, ὑπὸ θεμένη δὲ εἰς ἔγινετο λόγος; τι ἐντελεῖ; Σημείωσις μετεφράστοι

(28) Βλ. Προμηθέα Α', σελ. 333, σημ. 1.

(29) Charles Darwin in The variation of Animals and Plants under domestication. 2 τόμοι: εἰς 8ον σχῆμα. 'Ἐν Λονδίνῳ, 1868. Τα σύγγραμμα τοῦτο μετεφράσθη εἰς τὴν γλώσσαν τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ J.-J. Moulinié, ἡ δὲ μετάφρασις φέρει τὴν ὑπογραφήν: De la varia-

μεν ἀφθονον πλοῦστον γεγονότων ἀποδεκτικωτάτων, καταδεικνύοντων τίνας ἐκτάκτους τῶν ὄργανικῶν μορφῶν τροποποιήσεις δύναται ὁ ἀνθρωπός νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῆς ἑαυτοῦ καλλιεργίας καὶ τῆς τεχνικῆς ἐπιλογῆς. 'Αλλ' ὅμως περὰ ταύτην τῶν ἀποδεκτικῶν γεγονότων τὴν ὑπερδαψίαν κατ' οὐδένα τρόπον ἐγώ συμμερίζομαι τὴν γνώμην ἐκείνων τῶν φυσιοδιφῶν, καθ' οὓς ἡ τῆς ἐπιλογῆς θεωρία ἐθεμελιώθη μόνον διὰ τῶν συμπληρωμάτων τούτων ἀναπτύξεων.

Κατ' ἑμένη ἡ πρώτη τοῦ Δαρβίνου πραγματεία ἡ δημοσιεύσθησε τὸ 1859 ἔτος καθίδρισε τὴν θεωρίαν ἐπὶ βάσεων πχντελῶς ἐπαρκῶν. 'Η ἀκαταμάχητος τῆς θεωρίας ἵσχυς δὲν ἔγκειται ἐν τῷ ἀπειρώ ἀριθμῷ τῶν μερικῶν γεγονότων, ἀπερ δύναται τις νὰ προσενέγκῃ ὡς ἀποδεξεῖς, ἀλλ' ἐν τῇ ἀρμονικῇ συμφωνίᾳ κεφαλαιωδῶν γεγονότων καὶ φυινομένων ἀνηκόντων εἰς τὴν ἐνόργανην φύσιν, συμφων.α μικροτυρούση τὴν ἀλήθειαν τῆς θεωρίας τῆς ἐπιλογῆς

Τὸ σπουδιότατον ἐπακόλουθον τῆς θεωρίας τῆς καταγγωγῆς, ἡ γενεαλογικὴ συγγένεια τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους μετ' ἄλλων θηλαστικῶν, ὑπῆρξεν ἀντικείμενον, οὐ τινος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ Δαρβίνος, ἀπὸ σκοποῦ δὲν ἦψκτο. Μόνον δὲ διὰ ἄλλοι φυσιοδιφαὶ ὑπεστήριξαν σαφῶς διὰ τὸ σπουδιότατον τοῦτο ἐπακόλουθον προέκυπτε κατ' ανάγκην ἐκ τῆς γενεαλογικῆς θεωρίας, μόνον, λέγομεν, τότε ἀνεγνώρισεν ὁ Δαρβίνος αὐτὸν διαρρήδην, καὶ ἀπετελείωσεν οὕτω «τὸ στεφάνωμα τοῦ ἔχουτος οἰκοδομήματος». Ταῦτα δὲ ἐπράξεν ὁ Δαρβίνος μόνον κατὰ τὸ 1871 ἔτος, δημοσιεύων σύγγραμμα διαφέροντος ὑψίστου ἐπιγραφόμενον: ἡ γένεσις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ γεννητικὴ ἐπιλογή, σύγγραμμα μετεφράσθεν ὥσπερ τῶν Victor Carus ἐπιγραφομένη: Das Variiren der Thiere und Pflanzen im Zustande der Domestikation. 2. Bde. Stuttgart 1868. (Ἐπεται συνέχεια.)

tion des Animaux et des Plantes sous l'action de la domestication καὶ πρόλογον συγγραφέντας ὑπὸ τοῦ Καρόλου Vogt. 2 τόμοι εἰς 8ον σχῆμα. 'Ἐν Πλρισοῖς, 1ε71.—Εἰς τὴν γλώσσαν τὴν γαλλικὴν μετεφράσθη ἐπιγραφομένη: La Descendance de l'homme et la sélection sexuelle. B' ἔκδοσις ἐπιτεθεωρημένη κατὰ τὴν τελευταῖν ἀγγλικὴν ἔκδοσιν ὑπὸ E. Barbier μετὰ πρόλογον συγγραφέντος ὑπὸ τοῦ Καρόλου Vogt. 2 τόμοι εἰς 8ον σχῆμα. 'Ἐν Πλρισοῖς, 1874. Γερμανικὴ δὲ μετεφράσις φέρει τὴν γλώσσαν τοῦ Victor Carus, ἡ δὲ μετεφράσις φέρει τὴν ἐπιγραφήν: Die Abstammung des Menschen und die geschlechtliche Zuchtwahl. 2 Bde. Stuttgart 1871.

(30) Charles Darwin, The descent of man, and selection in relation to sex. 2 τόμοι εἰς 8ον σχῆμα. 'Ἐν Αγδίνῳ, 1ε71.—Εἰς τὴν γλώσσαν τὴν γαλλικὴν μετεφράσθη ἐπιγραφομένη: La Descendance de l'homme et la sélection sexuelle. B' ἔκδοσις ἐπιτεθεωρημένη κατὰ τὴν τελευταῖν ἀγγλικὴν ἔκδοσιν τοῦ E. Barbier μετὰ πρόλογον συγγραφέντος ὑπὸ τοῦ Καρόλου Vogt. 2 τόμοι εἰς 8ον σχῆμα. 'Ἐν Πλρισοῖς, 1874. Γερμανικὴ δὲ μετεφράσις φέρει τὴν γλώσσαν τοῦ Victor Carus, ἡ δὲ μετεφράσις φέρει τὴν ἐπιγραφήν: Die Abstammung des Menschen und die geschlechtliche Zuchtwahl. 2 Bde. Stuttgart 1871.